

Sygn. akt III CZ 29/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej w K.
przy uczestnictwie Gminy Miejskiej K.
o stwierdzenie nabycia spadku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 lipca 2014 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 30 stycznia 2014 r.

**uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej
zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego
w K. z dnia 5 listopada 2013 r. o odrzuceniu apelacji.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K., po rozpoznaniu sprawy z wniosku Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej z siedzibą w K. przy uczestnictwie Gminy Miasta K., postanowieniem z dnia 25 maja 2012 r. stwierdził, że spadek po S. J., zmarłej w dniu 25 września 2009 r. w K., na podstawie ustawy nabyła Gmina Miasta K.

Po wniesieniu przez wnioskodawcę apelacji od tego postanowienia, Sąd Okręgowy w K. na rozprawie w dniu 28 maja 2013 r. stwierdził, że pełnomocnictwo udzielone przez wnioskodawcę radcy prawnemu W. N. „...nie jest podpisane przez właściwe osoby...”, po czym tymczasowo dopuścił go do udziału w postępowaniu i zobowiązał do przedłożenia pełnomocnictwa w terminie 7 dni. Po dwukrotnym przedłużeniu tego terminu, złożeniu kolejnego pełnomocnictwa i ponownym wezwaniu radcy prawnego W. N. do przedłożenia prawidłowego pełnomocnictwa, Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 5 listopada 2013 r. pominął czynności dokonane przez tego radcę przed Sądem Okręgowym i odrzucił apelację. W uzasadnieniu stwierdził, że radca prawny W. N. został wezwany do usunięcia braków apelacji przez przedłożenie w terminie 14 dni prawidłowego pełnomocnictwa do reprezentowania wnioskodawcy. W wezwaniu wskazano, że – zgodnie ze statutem – Stowarzyszenie Żołnierzy Armii Krajowej w K. jest reprezentowane przez zarząd główny, w imieniu którego działa prezydium, wybierane przez zarząd. Prezydium składa się z 2 – 3 wiceprezesów, sekretarza, zastępcy sekretarza, skarbnika, 3 – 5 członków oraz prezesa. Jako członkowie prezydium w rejestrze zostali wpisani: K. C., T. C., D. K., M. M., H. T., H. L., A. W., J. W. i J. Ż. Ze względu na to, że radca prawny W. N. nie przedłożył prawidłowego pełnomocnictwa upoważniającego do reprezentowania wnioskodawcy, Sąd Okręgowy pominął dokonane przez niego czynności i odrzucił apelację (art. 97 § 2 i art. 373 k.p.c.).

Po wniesieniu zażalenia na postanowienie z dnia 5 listopada 2013 r., Sąd Okręgowy pismem z dnia 23 grudnia 2013 r. wezwał radcę prawnego W. N. do przedłożenia pełnomocnictwa, upoważniającego go do działania w imieniu wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym, w

terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia zażalenia. Przed upływem tego terminu radca prawny W. N. wniósł o jego przedłużenie, motywując swój wniosek tym, że część członków prezydium zarządu głównego nie żyje.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przedłużenie terminu do uzupełnienia braków formalnych zażalenia na postanowienie z dnia 5 listopada 2013 r. i odrzucił to zażalenie.

Stwierdził, że wniosek o przedłużenie terminu do uzupełnienia braków formalnych zażalenia jest bezzasadny, tym bardziej że wnioskodawca nie był nawet w stanie wskazać, w jakim terminie będzie mógł te braki uzupełnić. Na postanowienie o pominięciu czynności na podstawie art. 97 § 2 k.p.c. nie przysługuje zażalenie, wobec czego wniesione zażalenie w odnośnej części podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne. Postanowienie o odrzuceniu apelacji podlega wprawdzie zaskarżeniu zażaleniem, jednak zażalenie wnioskodawcy także w tej części podlega odrzuceniu z powodu nieuzupełnienia w wyznaczonym terminie braku pełnomocnictwa do reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym (art. 373 w związku z art. 370 i art. 397 § 2 oraz art. 13 § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie z dnia 30 stycznia 2014 r. wnioskodawca wniósł o jego uchylenie, zarzucając, że Sąd Okręgowy nie wziął pod rozwagę trudności związanych z uzyskaniem pełnomocnictwa podpisanego przez wszystkich członków prezydium zarządu głównego. Twierdził, że członkami Stowarzyszenia są byli żołnierze Armii Krajowej, niektórzy z nich liczą po około sto lat i w związku z tym zachodzi potrzeba zwołania walnego zgromadzenia w celu wyboru nowych władz. Właśnie z tego powodu w piśmie z dnia 29 listopada 2013 r., wnioskodawca złożył wniosek o zawieszenie postępowania na okres sześciu miesięcy, jednak wniosek ten nie został przez Sąd Okręgowy uwzględniony. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności zachodzi potrzeba rozważenia, czy radca prawny W. N., który w imieniu wnioskodawcy wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 30 stycznia 2014 r. odrzucające zażalenie wnioskodawcy na

postanowienie tego Sądu o odrzuceniu apelacji, był umocowany do dokonania tej czynności procesowej.

Jak wynika z akt sprawy, wnioskodawca przy piśmie z dnia 30 stycznia 2014 r. przedłożył pełnomocnictwo udzielone w dniu 23 stycznia 2014 r. radcy prawnemu W. N. do reprezentowania Stowarzyszenia w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym, podpisane przez prezesa zarządu głównego K. C., wiceprezesa J. Ż. i skarbnika J. M. W treści pełnomocnictwa potwierdzono również umocowanie radcy prawnego W. N. do reprezentowania Stowarzyszenia przed Sądami I i II instancji. Do dokumentu pełnomocnictwa wnioskodawca dołączył protokół spisany na okoliczność ukonstytuowania się nowych władz Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej w K., wybranych na VII Walnym Zebraniu Delegatów w dniu 25 maja 2011 r. (k. 229 – 230).

Wcześniej, bo w dniu 21 czerwca 2013 r., wnioskodawca przedłożył pełnomocnictwo udzielone w dniu 28 maja 2013 r. radcy prawnemu W. N. do reprezentowania Stowarzyszenia „...w sprawie zwisłej przed Sądem Okręgowym w K. Wydział II Cywilny Odwoławczy do sygn. akt ... 2303/12 z naszej apelacji od postanowienia I instancji, tj. Sądu Rejonowego w K. Wydział I Cywilny – do sygn. akt ... 426/10/K oraz instancjami właściwymi i w postępowaniu egzekucyjnym...”. Dokument pełnomocnictwa został podpisany przez prezesa zarządu głównego K. C., wiceprezesa J. Ż. oraz skarbnika J. M. pełniącą obowiązki księgową (k. 184 – 185).

Z protokołu z przebiegu ukonstytuowania się władz Stowarzyszenia wybranych na VII Walnym Zebraniu Delegatów wynika, że w skład prezydium zarządu głównego wchodzi 8 osób, w tym przewodniczący K. C., wiceprzewodniczący J. Ż. oraz skarbnik – księgowa J. M.

Z kolei z Rubryki 1 Działu 2 Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że organem uprawnionym do reprezentowania Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej w K. jest zarząd główny, z tym że umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli dotyczące zaciągania zobowiązań, nabywania i rozporządzania majątkiem oraz dokumenty finansowe obrotu pieniężnego, rozliczeniowe i inne podpisują pod pieczęcią Stowarzyszenia w zarządzie głównym – prezes lub

wiceprezes oraz skarbnik i główny księgowy. W Podrubryce 1 natomiast jako członkowie prezydium zostali ujawnieni: K. C., T. C., D. K., M. M., H. T., H. L., A. W., J. W. i J. Ż. Wpisu dokonano w dniu 14 listopada 2002 r.

W sytuacji, gdy po dokonaniu wpisu do rejestru, na VII Walnym Zebraniu Delegatów w dniu 25 maja 2011 r. doszło do wyboru nowych władz Stowarzyszenia i funkcje skarbnika oraz głównego księgowego powierzono J. M., to – pomimo nieujawnienia tej zmiany w rejestrze – J. M. jest osobą upoważnioną do podpisywania umów, pełnomocnictw i innych oświadczeń bliżej określonych w Rubryce 1. Złożenie zatem na dokumencie pełnomocnictwa pod pieczęcią Stowarzyszenia podpisów przez prezesa zarządu głównego K. C., wiceprezesa J. Ż. oraz J. M. trzeba uznać za zgodne ze sposobem reprezentacji określonym w Rubryce 1 Działu 2 Krajowego Rejestru Sądowego. Zachodzą tym samym podstawy do przyjęcia, że radca prawny W. N. był upoważniony do złożenia w imieniu wnioskodawcy zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego odrzucające zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji. Prawidłowe było również pełnomocnictwo procesowe udzielone temu radcy w dniu 28 maja 2013 r. (k. 185).

Odrzucając zażalenie wnioskodawcy na postanowienie z dnia 5 listopada 2013 r., Sąd Okręgowy wyszedł z założenia, że do wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego konieczne jest dodatkowe upoważnienie pełnomocnika procesowego do dokonania tej czynności. Świadczy o tym pismo z dnia 23 grudnia 2013 r., wzywające radcę prawnego W. N. do przedłożenia pełnomocnictwa, upoważniającego go do działania w imieniu wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym, w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia zażalenia (k. 216). Potwierdzeniem tego poglądu jest również uzasadnienie zaskarżonego postanowienia.

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że zażalenie do Sądu Najwyższego przewidziane w art. 394¹ k.p.c. nie jest szczególnym środkiem zaskarżenia. Celem tej instytucji jest dokonanie przez Sąd Najwyższy kontroli instancyjnej określonych orzeczeń sądu drugiej instancji, czyli sprawdzenie ich legalności i zasadności. Płynie stąd wniosek, że zażalenie, o którym mowa, jest środkiem odwoławczym rozpoznawanym przez Sąd Najwyższy w toku instancji. Do wniesienia zażalenia do

Sądu Najwyższego wystarczy więc pełnomocnictwo procesowe, które – zgodnie z art. 91 k.p.c. – obejmuje z mocy samego prawa umocowanie do wszystkich łączących się ze sprawą czynności procesowych.

Pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu W. N. w dniu 28 maja 2013 r. było pełnomocnictwem procesowym i obejmowało z mocy samego prawa umocowanie do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 5 listopada 2013 r. odrzucające apelację. Nieuzasadnione było zatem wzywianie radcy prawnego W. N. do przedłożenia pełnomocnictwa, upoważniającego go do działania w imieniu wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym (k. 216).

Konkludując, trzeba stwierdzić, że odrzucenie zażalenia z powodu nieuzupełnienia braku pełnomocnictwa upoważniającego radcę prawnego W. N. do reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym nastąpiło z naruszeniem art. 373 w związku z art. 370 i art. 397 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w części odrzucającej zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 5 listopada 2013 r. o odrzuceniu apelacji.